

SİRKÜLER SAYI: 2022/030

30.01.2022

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN 2023 SONUNA ERTELENMESİ İLE DÖVİZ VE ALTIN HESAPLARINDAN TÜRK LİRASI VADELİ HESAPLARA DÖNÜŞÜMDE KUR FARKLARINA VE ELDE EDİLECEK KAZANÇLARA KURUMLAR VERGİSİ İSTİSNASI DÜZENLEMESİNİ İÇEREN 7352 SAYILI KANUN RESMÎ GAZETE'DE YAYINLANMIŞTIR

29.01.2022 tarih ve 31734 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan "7352 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile yapılan düzenlemelere aşağıda yer verilmektedir.

A. Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması 2023 Yılı Sonuna Ertelenmiştir

Bilindiği üzere VUK'nun mükerrer 298. maddesi uyarınca kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde malî tablolarını enflasyon düzeltmesine tâbi tutmaları gerekmektedir. Aralık 2021 sonu itibarı ile kanunda belirtilen söz konusu şartların oluşması nedeniyle kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 2021 yılı 4. Dönem geçici vergilendirme döneminde mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutmaları gereği ortaya çıkmıştır. Ancak söz konusu enflasyon düzeltme işlemlerinin yoğun işlem ve zaman gerektirmesi nedeniyle söz konusu uygulamanın ertelenmesi hususunda kamuoyunda bir beklenti oluşmuştur. Bu çerçevede 7352 sayılı kanun ile Vergi Usul

Kanunu'na geçici 33. madde eklenerek enflasyon düzeltilmesi bir anlamda 31.12.2023 tarihine ertelenmiştir.

Vergi Usul Kanunu'nun geçici 33. Maddesi ile;

1- Geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemleri itibarıyla) ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298. maddesi kapsamındaki enflasyon düzeltilmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tabloların enflasyon düzeltilmesine tabi tutulmaması,

2- Buna karşın 31.12.2023 tarihli mali tabloların ise enflasyon düzeltilmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın, enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması,

3- 31.12.2023 tarihli mali tabloların enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması nedeniyle hesaplanan kâr veya zarar farkının geçmiş yıllar kârları ya da geçmiş yıllar zararları hesaplarında gösterilerek bu şekilde tespit edilecek kâr veya zararın 2023 hesap dönemi vergiye tabi kazancı ile ilişkilendirilmemesine

dair düzenleme yapılmıştır.

Özetle; 2021 ve 2022 yıllarında enflasyon düzeltilmesi uygulanmayacaktır. Ayrıca 2023 yılı 1.,2. ve 3. geçici vergi dönemlerinde de enflasyon düzeltilmesi uygulanmayacaktır. Buna karşın sadece 31.12.2023 tarihli mali tablolar enflasyon düzeltilmesine tabi tutulacaktır.

VUK mükerrer 298. maddenin (A) fıkrasının 9 numaralı bendine göre, münhasıran sürekli olarak işlenmiş altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştigal eden mükellefler aynı fıkranın (1) numaralı bendinde yer alan şartlara bakılmaksızın enflasyon düzeltilmesi yapmaktadırlar. 7352 sayılı Kanun ile Vergi Usul Kanunu'na eklenen geçici 33. madde bu mükellefler için geçerli olmayacaktır. Dolayısıyla söz konusu mükellefler ilgili yıllarda mali tablolarını enflasyon düzeltilmesine tabi tutmaya devam edeceklerdir.

B. Döviz Hesapları ile Altın Hesaplarının Türk Lirası Hesaplara Dönüştürülmesi Halinde Kur Farkı Gelirleri ile Bu Hesaplardan Elde Edilecek Kazançlara Kurumlar Vergisi İstisnası

Kanunun ikinci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 14. maddede aşağıdaki kurumlar vergisi istisnaları düzenlenmiştir.

1.1. 31.12.2021 Tarihli Bilançoda Yer Alan Döviz Hesaplarının 17.02.2022 Tarihine Kadar Türk Lirası Hesaplara Dönüştürülmesi Halinde, Dönüştürülecek Döviz Hesaplarının 31.12.2021 Dönem Sonu Değerlemesi Kaynaklı Kur Farkı Gelirlerinin 2021 Yılı Son Üç Ayına İsbet Eden Kısmı ile 2022 Yılında Dönüşüm Yapılan Tarihe Kadar Oluşacak Kur Farkına ve 2022 Yılında Söz Konusu Türk Lirası Hesaplardan Edilecek Kazançlara Kurumlar Vergisi İstisnası

Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar (17.02.2022 tarihine kadar) Türk Lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk Lirası varlığı bu kapsamda açılan **en az üç ay vadeli Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri** durumunda aşağıda belirtilen kazançlarına kurumlar vergisi istisnası uygulanacaktır.

a) Söz konusu yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançlarının 01.10.2021 ila 31.12.2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden kısmı.

b) 2021 yılı dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine (17.02.2022 tarihine) kadar Türk Lirasına çevrilecek hesaplarla ilgili oluşacak kur farkı kazançları ile söz konusu hesaplardan dönem sonu değerlemesinden kaynaklanacaklar da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar.

1.2. 31.12.2021 Tarihli Bilançoda Yer Alan Döviz Hesaplarının 2022 Yılı Sonuna Kadar Türk Lirası Hesaplara Dönüştürülmesi Halinde, Geçici Vergi Dönemi Sonu ile Dönüşüm Yapılan Tarih Arasına İsbet Eden Kur Farkı Gelirine ve Söz Konusu Türk Lirası Hesaplardan Elde Edilecek Kazançlara Kurumlar Vergisi İstisnası

Kurumların 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 17.02.2022 (2021/4. geçici vergi beyannamesinin verileceği tarih) tarihinden sonra 2022 yılı sonuna kadar Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürmeleri ve söz konusu dönüşüm kuru üzerinden Türk Lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk Lirası varlığı **en az üç ay vadeli Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri** durumunda oluşacak kur farkı kazançlarının, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk Lirasına çevrildiği tarih arasına isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklanacak olanlar da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançlara kurumlar vergisi istisnası sağlanması öngörülmektedir.

1.3. 31.12.2021 Tarihli Bilançoda Yer Alan Altın Hesaplarının 2022 Yılı Sonuna Kadar Türk Lirası Hesaplara Dönüştürülmesi Halinde, Dönüşüm Tarihinde Oluşacak Kazançlar ile Söz Konusu Türk Lirası Hesaplardan Elde Edilecek Kazançlara Kurumlar Vergisi İstisnası

Kurumların 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 2022 yılı sonuna kadar Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk Lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk Lirası varlığı **en az üç ay vadeli Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri** durumunda Türk Lirasına çevrildiği tarihte oluşan kazançlar ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlara kurumlar vergisi istisnası uygulanacaktır.

1.4. Türk Lirasına Dönüştürülen Hesaplardan En Az Üç Ay Dolmadan Önce Çekim Yapılması Halinde Zamanında Alınmayan Vergiler Vergi Ziyayı ve Gecikme Faiziyle Birlikte Tahsil Olunacaktır

Türk Lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması durumunda istisna edilen tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyayı cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

1.5 Türk Lirasına Dönüşüm Sırasında Kur Farkı Zararı Oluşması

Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 14. maddede öngörülen süre ve şekilde dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına çevrilen yabancı paralar ile altın hesaplarına ilişkin olarak bu istisnaya sınırlı olmak üzere Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmayacaktır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/3 maddesi "*İştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri hariç olmak üzere, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının, istisna dışı kurum kazancından indirilmesi kabul edilmez.*" şeklindedir.

Buna göre, Türk Lirasına dönüşüm tarihinde kur farkı zararı oluşması halinde bu zarar kurum kazancından indirilebilecektir.

C. Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Gelir Vergisi Mükelleflerinde İstisnası Uygulaması

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 14. maddesinde yer alan istisna hükümleri, aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükelleflerinin kazançları hakkında da uygulanacaktır.

Gelir ve Kurum vergisi mükelleflerinin 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan dövizlerin Türk Lirasına dönüştürülmesinde istisna uygulamasına dair yakın zamanda açıklayıcı bir tebliğ düzenlemesinin çıkarılmasını beklediğimizi belirtmek isteriz.

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

EK

7352 Sayılı Vergi Usul Kanunu İle Kurumlar Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER
YMM
Mazars Denge, Ortak
eyetkiner@mazarsdenge.com.tr

Güray ÖĞREDİK
SMMM
Mazars Denge, Direktör
gogredik@mazarsdenge.com.tr

KANUN

VERGİ USUL KANUNU İLE KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN**Kanun No. 7352****Kabul Tarihi: 20/1/2022****MADDE 1** – 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 33 – Geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemleri itibarıyla) ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde mükerrer 298 inci madde kapsamındaki enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaz.

Mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası uygulaması açısından, birinci fıkrada enflasyon düzeltmesi yapılmayacağı belirtilen dönemler enflasyon düzeltmesi şartlarının gerçekleşmediği dönem olarak değerlendirilir.

31/12/2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı geçmiş yıllar kâr/zararı hesabında gösterilir. Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl kârı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri, mükerrer 298 inci maddenin (A) fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamında olan mükellefler bakımından geçerli değildir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 2 – 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- (1) 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (g) alt bendi hükmüne istinaden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda aşağıda belirtilen kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır:

a) Bu fıkra kapsamındaki yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançlarının 1/10/2021 ila 31/12/2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden kısmı,

b) 2021 yılı dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevrilen hesaplarla ilgili oluşan kur farkı kazançları ile söz konusu hesaplardan dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar.

(2) Birinci fıkra kapsamına girmemekle birlikte, kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 2022 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda oluşan kur farkı kazançlarının, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk lirasına çevrildiği tarih arasında isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

(3) Kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 2022 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kazançlar ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

(4) Bu maddede öngörülen süre ve şekilde dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına çevrilen yabancı paralar ile altın hesaplarına ilişkin olarak bu istisnaya sınırlı olmak üzere Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

(5) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan istisna hükümleri, aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükelleflerinin kazançları hakkında da uygulanır.

(6) Türk lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması durumunda bu madde kapsamında istisna edilen tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyası cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.”

MADDE 3 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

28/01/2022